

L'ESCOLA CATALANA, AVUI PLURILINGÜE

És l'escola de Catalunya en llengua, continguts i actituds per a tots els petits ciutadans.

És resultant de l'evolució de la immersió lingüística i la voluntat de cohesió social, que adopta la **intercomprensió com a mètode** per a l'ensenyament de les *llengües vives*.

A través de les llengües els alumnes s'inicien en el **diàleg intercultural** i esdevenen ciutadans competents per a viure en un món globalitzat.

Finalitats projectades en:

- ▶ Marc europeu comú de referència per a les llengües - Consell d'Europa 2002
- ▶ Repensar l'educació - Unesco 2015

Declaració aprovada per la Junta de Govern de la Societat Catalana de Pedagogia, filial de l'Institut d'Estudis Catalans, el dia 9 de maig de 2018.

La finalitat d'aquesta Declaració és la d'oferir als centres educatius, AMPA, consells escolars, entitats educatives i partits polítics un instrument amb fonamentació científica que els permeti explicar a les famílies, i a la ciutadania en general, el model d'escola catalana, avui plurilingüe.

Les persones i entitats s'hi podran adherir. D'aquest document, se'n podran derivar adaptacions de format, disseny o contingut en funció del col·lectiu destinatari.

LENGUA I PENSAMENT

El projecte plurilingüe de l'escola catalana.

Oralitat. La llengua configura el pensament i en la llengua es formula el coneixement i es projecten les emocions. La modulació, l'accent, la pronúncia, les inflexions... s'adquireixen de manera vivencial i globalitzada. En contacte amb dues llengües, s'aprenen inicialment com una de sola (interllengua) i posteriorment es distingeixen fins a emprar-ne una o altra segons la situació. Quan hi ha sons comuns a les diverses llengües, els sons apresos en una llengua es transfereixen a l'altra.

Llengües Vives. El català és la llengua del territori comuna per a tots els ciutadans, el castellà és llengua viva i present a la comunitat. L'anglès i el francès són llengües transnacionals que els infants han d'aprendre. Totes les llengües dels alumnes amb la seva diversitat lingüística són una oportunitat per a la intercomprensió, la competència plurilingüe i el diàleg intercultural.

Immersió amb intercomprensió. El continuum lingüístic entre llengües en contacte permet identificar les similituds entre elles, comprovant que cap llengua és del tot desconeguda si partim d'elements comuns i que una reforça l'altra. L'aprenentatge s'organitza de manera interrelacionada per comptes de fer-ho de manera separada. De les llengües de la família romànica al tronc comú de les llengües indoeuropees.

De l'ensenyament de llengües a l'educació plurilingüe. L'escola catalana plurilingüe es fonamenta en coneixement científic, organitza l'aprenentatge amb criteris pedagògics i en comprova l'eficàcia. Converteix el costós multilingüisme centrat únicament en els resultats en un tractament integrat de les llengües. Contempla el plurilingüisme com a competència i com a valor.

Presa de decisions fonamentades i contextualitzades. El trilingüisme uniforme que es presenta com a model generalitzable per a totes les escoles ha resultat altament ineficaç i desorientador en els territoris on s'ha imposat, atès que no és cap model fonamentat ni reflexionat per l'equip docent, sinó una simple distribució horària que compartimenta les llengües sense tenir en compte la relació que s'estableix entre les llengües i les societats. L'Administració ha d'atorgar als equips docents l'atribució de prendre les decisions ajustades tenint en compte les finalitats projectades en el *Marc europeu comú de referència per a les llengües* i els referents de cada context. La distribució horària del 30% només pot ser efectiva si és el resultat d'una presa de decisions fonamentades i contextualitzades.

Del professor/a de llengües estrangeres al professorat plurilingüe. El professor d'escola és model lingüístic. A més de disposar d'un bon domini de les competències comunicatives en diverses llengües, desenvolupa competències específiques per a ensenyar en un context multilingüe i multicultural. Té capacitat per integrar la reflexió interlingüística entre les llengües que es troben en contacte i sensibilitat per establir un vincle entre les llengües d'aprenentatge i les llengües dels alumnes.

Diversificació, cooperació i personalització de l'aprenentatge. L'escola catalana personalitza l'aprenentatge de llengües diversificant les situacions d'aprenentatge i evitant l'aprenentatge uniforme per a tots i totes. Les activitats o projectes cooperatius permeten desenvolupar diferents rols, ajudar i ser ajudat segons el moment i l'activitat. Cada escola ha de decidir la proporció d'hores de llengües segons el context i necessitats dels alumnes per assolir les finalitats comunes.

Del dret de les famílies a decidir la llengua, al dret dels infants a aprendre-les totes. El model d'escola catalana aprofita tota la riquesa lingüística del país com a bastida per a l'aprenentatge d'altres llengües. Parlar del dret de les famílies a decidir la llengua d'escolarització dels seus fills és posar fronteres entre dues llengües que s'aprenen de manera natural sense ni adonar-se'n. L'escola catalana se centra en el dret dels infants a aprendre-les totes. Les famílies han de rebre una explicació fonamentada que susciti la seva voluntat de participació des de la seva identitat, per fer de l'escola una comunitat de diàleg intercultural.

CONTINGUTS I EXPERIÈNCIA

Aprendre a conèixer i aprendre a fer

per viure en una societat globalitzada, diversa i tecnològica

- De la percepció globalitzada del món a la connexió entre les àrees de coneixement.
- De l'observació, manipulació i experimentació a les estructures de pensament, la generalització i l'abstracció.
- Dels processos instructius de lectura, escriptura, càlcul i operatòria al desenvolupament d'habilitats que permetin participar de manera activa en la societat del coneixement.
- De l'observació de la regularitat de les lleis de la natura a la comprensió de la finalitat de les lleis socials.
- Del pensament intuïtiu al pensament crític, dialèctic i argumentatiu.
- De la representació simbòlica a la interpretació de la imatge, la melodia i el cinema.
- De la comprensió integrada de la realitat directa i observable a l'estudi de realitats més llunyanes i de documents.
- De l'avaluació formativa a la personalització de l'aprenentatge.

ACTITUDS D'EMOCIÓ I DE RAÓ

Aprendre a ser i aprendre a conviure

per ser un mateix amb personalitat i reconèixer els altres

- Entre el gust per parlar llengües i l'interès per la diversitat lingüística i cultural.
- Entre la destresa físic-manual i la realització artística.
- Entre l'interès per aprendre i el sentit de vida.
- Entre l'acció i la reflexió.
- Entre l'autoconeixement i l'autoregulació.
- Entre els valors que fonamenten els drets humans i el desenvolupament d'actituds perquè les persones i les societats puguin conviure harmònicament amb valors democràtics i en llibertat.

Societat Catalana de Pedagogia
Institut d'estudis Catalans

Carrer del Carme, 47, 08001 Barcelona
scp@iec.cat / 935 52 91 02

Les persones i entitats s'hi podran adherir.

Per adherir-vos-hi o consultar el llistat de persones i entitats adherides visiteu:

<http://blogs.iec.cat/scp/>

